

Niko Niittylä

Käyttäjien mielipide esineiden lainauksesta Alajärven kaupunginkirjastossa

Opinnäytetyö

Talvi 2020

SeAMK Liiketoiminta- ja kulttuuri

Tradenomi (AMK), Kirjasto- ja tietopalveluala

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: Seinäjoen Ammattikorkeakoulu

Tutkinto-ohjelma: Tradenomi (AMK), Kirjasto- ja tietopalvelualan tutkinto-ohjelma.

Tekijä: Niko Niittylä

Työn nimi: Käyttäjien mielipide esineiden lainauksesta Alajärven kaupunginkirjastossa.

Ohjaaja: Satu Salmela

Vuosi: 2020

Sivumäärä: 28

Liitteiden lukumäärä: 1

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää Alajärven kaupunginkirjaston esineiden lainausmahdollisuuden vaikutuksia asiakkaiden lainaustapoihin. Lisäksi haluttiin selvittää, oliko kirjaston nykyinen laina-aika esineille sopiva. Tässä opinnäytetyössä selvitettiin yleisemmin EEPOS-kirjastojen esineaineistoa määrällisesti.

Työn tutkimusosio toteutettiin kyselynä. Tutkimuksessa kysyttiin muun muassa kokemuksia esineistä, lainausmääristä, markkinoinnista, lainaussyistä ja toiveista esinehankintoihin. Tarkoituksena oli viedä kyselylomakkeita itse kirjastoon, mutta koronapandemian takia kysely toteutettiin Webropolin avulla. Kyselyä jaettiin Alajärven kaupunginkirjaston Facebook-sivun kautta.

Vastauksia saatiin yhteensä kaksikymmentäviisi. Tulosten pohjalta voitiin todeta, että asiakkaiden suhtautuminen Alajärven kaupunginkirjaston esineisiin oli positiivinen. Soittimet ja urheiluvälineet olivat suosituimmat toiveet lainattaviksi esineiksi. Suosituimmat lainatut esineet olivat lautapelit. Laina-ajan sopivuudesta ei saatu selkeitä tuloksia. Yleinen kuva kirjaston lainattavista esineistä on, että ne ovat tervetulleita kirjaston aineistokokoelmiin. Niitä voivat hyödyntää muun muassa vähävaraiset perheet sekä henkilöt, jotka haluavat esimerkiksi kokeilla jotain tiettyä peliä.

Tämän pienen otannan perusteella esineille on tarvetta kirjastoissa, ja niiden hankintaa kannattaa harkita kirjastoille yleisellä tasolla.

Asiasanat: kirjastot, esineet, lainaus, asiakkaat

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: School of Business and Culture

Degree programme: Library and Information Services

Author/s: Niko Niittylä

Title of thesis: Library users' attitudes towards the borrowing of objects at Alajärvi City Library

Supervisor(s): Satu Salmela

The objective of this thesis was to find out how the availability of borrowable objects as library materials would impact the library users' borrowing habits. Furthermore, the aim was to find out if the current lending period for objects is appropriate. The thesis also studied the object collections at the EEPOS libraries in terms of quantity.

The research section of the thesis was implemented through an inquiry. The questions asked in the inquiry included experiences with using objects, the number of objects borrowed, marketing, reasons for borrowing objects, and what objects library users would like the library to have in its collection. The original plan was to bring printed copies of the questionnaire to the library but due to the corona pandemic, a Webropol survey was used instead. It was distributed through Alajärvi City Library's Facebook page.

The inquiry received a total of twenty-five answers. Based on them, the library users' attitudes towards the borrowing of objects can be regarded as positive. Musical instruments and sports equipment were most often cited as objects the respondents would like to borrow. The overall picture was that borrowable objects were a welcome addition to the library's collection. They can be used, for example, by low-income families and people who simply wish to try out a game instead of purchasing it.

Despite the small size of the sample, it can be concluded that there is a need for borrowable objects at libraries and acquiring more of them to their collections would be a worthwhile idea at a general level.

Year: 2020

Number of pages: 28

Number of appendices: 1

Keywords: libraries, item, lending, customers

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä.....	2
Thesis abstract	3
Kuva- ja taulukkoluetelo	5
1 JOHDANTO.....	6
2 ESINEET KIRJASTOAINEISTONA	7
3 TUTKIMUSONGELMA -JA MENETELMÄT	10
3.1 Kyselytutkimus	10
4 EEPOS-kirjastot	13
5 KYSELY JA SEN TOTEUTUS	19
6 TULOKSET	20
6.1 Taustatiedot	20
6.2 Kokemukset esineistä	20
6.3 Esineiden lainaus	20
6.4 Esineiden laina-ajan pituus	21
6.5 Lainausmäärät	22
6.6 Kirjaston esineiden määrä.....	22
6.7 Esineiden lainattavuus.	22
6.8 Vaikutukset ja kehittäminen.....	23
6.9 Esineiden markkinointi	25
7 YHTEENVETO JA POHDINTA.....	26
LÄHTEET.....	27
LIITTEET	1

Kuva- ja taulukkoluetelo

Kuva 1. EEPOS-kirjastojen kunnat.. 13

Kuvio 1. Mistä tieto lainattavista esineistä on saatu **Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.**

Taulukko 1. Koonti EEPOS-kirjastojen lainattavista esineistä 16

Taulukko 2. Esineiden prosenttiosuus aineistosta 17

Taulukko 3. Lainatut esineet 21

Taulukko 4. Lainauserätyt..... 22

Taulukko 5. Esineiden löydettävyys 23

Taulukko 6. Esineiden löydettävyys verkkosivulta 23

Taulukko 7. Esineiden lainauksen hyödyt 23

1 JOHDANTO

Kirjaston lainausvalikoima on muuttunut vuosien varrella monipuolisemmaksi. Aineisto, jota voi lainata saattaa yllättää monia asiakkaita. Ajatus siitä, että lumikenkiä voidaan lainata kirjastosta ei välttämättä tule jokaisen mieleen saman tien. Ulko- maillakaan tämä käytäntö ei ole vierasta. Tietyt kirjastot ovat ottaneet aineistokseen monia erikoisia esineitä, kuten esimerkiksi taideteoksia, instrumentteja, teleskooppeja, "green screenejä" videokuvausta varten, ja niin edelleen.

Tämän työn tavoitteena on selvittää Alajärven kaupunginkirjaston esineiden lainausmahdollisuuden vaikutuksia asiakkaiden lainaustapoihin. Ovatko esineet koettu tarpeellisiksi? Onko esineiden takia tultu kirjastoon? Toivotaanko kirjastoihin enemmän esineitä? Onko esineet otettu hyvin vastaan asiakkaiden keskuudessa? Muita tavoitteita on myös saada selville, onko kirjaston nykyinen laina-aika esineille tarpeeksi sopiva, ja voidaanko esineiden markkinointia kirjastoaineistona parantaa. Työssä käydään myös läpi EEPOS-kirjastoja yleisellä tasolla, sillä Alajärvi kuuluu kyseiseen kirjastokimppaan.

Tässä työssä johdannon jälkeen esitellään esineitä kirjastoaineistona. Sen luvun jälkeen kerrotaan työn tutkimusmenetelmistä sekä kyselytutkimuksen teoriasta. Neljäs luku käsittelee EEPOS-kirjastoja yleisellä tasolla. Tarkemmin käsitellään niiden taustaa, tilastoja, ja esinemääriä. Viidennessä luvussa käydään läpi kyselytutkimus ja sen toteutus. Tämän jälkeen kerrotaan tuloksista. Viimeinen luku on yhteenveto ja pohdinta.

2 ESINEET KIRJASTOAINEISTONA

Suomessa laki määrittelee yleisten kirjastojen tehtävät. Laki yleisistä kirjastoista (29.12.2016/1492, 6§) määrittelee kirjastojen tehtäväksi seuraavat:

- 1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin;
- 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa;
- 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta;
- 4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon;
- 5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan;
- 6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Lisäksi kirjastoilla voi olla erilaisia kehittämistehtäviä, jotka voivat olla alueellisia, valtakunnallisia tai erityisiä. Suomessa kirjastoverkon osina ovat kunnalliset kirjastot (yleiset), Kansalliskirjasto (Helsingin yliopiston yhteydessä oleva), tieteelliset kirjastot (yliopistolliset, ammattikorkeakoulujen kirjastot ja erikoiskirjastot), oppilaitoskirjastot sekä Celia-kirjasto ja Varastokirjasto. (OKM, [viitattu 4.9.2019].)

Vuonna 2018 Suomessa oli noin 737 kirjastoa, jos mukaan lasketaan kirjastoautot, ja muut palvelupaikat yhteissummaksi saadaan 1285 paikkaa, joista on mahdollista lainata kirjaston aineistoa. Suomalaisiin kirjastoihin tehtiin hankintoja yhteensä melkein kolmellakymmenelläseitsemällä miljoonalla eurolla. Tämä summa sisältää kirjat, nuotit ja musiikkiäänitteet, muut äänitteet, videotallenteet sekä muut aineistot. (Suomen yleisten kirjastojen tilastot 2018.)

Näihin edellä mainittuihin tehtäviin kirjastot ovat tarttuneet hanakasti, ja tarjoavat monipuolisesti erilaisia palveluita. Aluehallintovirasto (9.4.2019) on koonnut tilastoja

muun muassa kirjastojen erilaisista tapahtumista. Osallistujia näihin tapahtumiin on ollut lähes miljoona, ja tapahtumien sisällöt ovat vaihdelleet kirjallisuuden ja lukemisen edistämisestä, maailmankatsomuksellisiin ja yhteiskunnallisiin tapahtumiin, muihin kulttuuritapahtumiin sekä muihin tapahtumiin. Kirjastoissa myös muut toimijat ovat järjestäneet tapahtumia. Näitä tapahtumia on ollut noin kolmetoistatuhatta kappaletta.

E-aineistojen käyttö on lisääntynyt kirjastoissa, mutta musiikin ja elokuvien lainaus on vähentynyt. Lasten aineistojen käyttö on noussut hieman, noin kolme prosenttia. Tämä on mielenkiintoinen huomio, koska lasten lukemisharrastuksesta on puhuttu paljon viime aikoina. (Aluehallintovirasto 9.4.2019.)

Kaiken edellä mainitun lisäksi kirjastosta on myös mahdollista lainata esineitä. Esineitä ei välttämättä pysty lainaamaan jokaisesta Suomen kirjastoista, mutta niistä on tulossa oma osansa kirjastojen aineistoiksi. Esimerkiksi Tampereen kaupungin pääkirjastosta Metsosta on mahdollista lainata muun muassa soittimia, liikuntavälineitä, kangaskasseja ja sateenvarjoja. Porakoneita ja isoja kattiloita on mahdollista lainata tietyistä Helsingin kirjastoista. Hervannan lähikirjastosta voi lainata ompelukoneita. Nokian pääkirjastosta voi lainata pintalämpömittareita, energiamittareita ja kuulokkeita. Yläjärven kirjastosta voi lainata lumikenkiä ja tennismailloja. (Manninen 2016.)

Suomen yleisten kirjastojen tilastojen kautta ei saa toistaiseksi kattavaa kuvaa esineistä kirjastoaineistona. Esineiden hankintaa ja lainausta ei tilastoida omana kohanaan. Ilmeisesti esineiden lainaukset tilastoidaan hieman eri lailla eri alueilla. Kirjastojen esinelainoista kiinnostunut joutuukin enemmän selaamaan yksittäisten kirjastojen verkkosivuja ja etsimään tietoa aineistoista ja erilaisista käytännöistä. Seuraavassa esitellään muutamia kirjastoja, joiden verkkosivuilta löytyy selkeästi tietoa esineistä. Esimerkiksi Helsingin seudun Helmet-palvelussa ohjeistetaan selkeästi esineiden lainauksesta (Helmet, [viitattu 12.2.2020]). Lukki-kirjastot ilmoittavat verkkosivuillaan listan lainattavista esineistä (Lukki, [viitattu 12.2.2020]). Hämeenlinnan seudun kirjastot eli Vanamo-kirjastot kertovat sivuillaan esineistä, joita on mahdollista lainata (Vanamo, [viitattu 12.2.2020]). Mikkelin seutukirjasto listaa selkeästi lai-

nattavat liikuntavälineet (Mikkelin seutukirjasto, [viitattu 12.2.2020]). Lappeenrannan kirjasto ja liikuntatoimi toimivat yhteistyössä ja erilaisten liikuntavälineiden lainausta seurataan, jotta niitä tarvittaessa myös kaupungin liikuntatoimi sitten hankkii (Lappeenrannan kaupunginkirjasto, [viitattu 12.2.2020]).

Esineiden lainaus ei kuitenkaan ole pelkästään suomalainen ilmiö. Muun muassa Yhdysvalloissa on mahdollista lainata erilaisia esineitä, esimerkiksi teleskooppeja, taidetta, kakkuvuokia, musiikki-instrumentteja, siemeniä sekä koiria ja ihmisiä (Glass 2013.)

3 TUTKIMUSONGELMA -JA MENETELMÄT

Opinnäytetyöni aiheena on saada selville kirjaston lainattavien esineiden suhde kirjaston asiakkaisiin, eli millainen vaikutus esineillä on asiakkaisiin. Tutkimuksen tavoitteena on selvittää, kuinka paljon esineiden lainausmahdollisuus vaikuttaa asiakkaiden lainaustapoihin. Onko lainattavat esineet koettu tarpeelliseksi, eli onko tämän takia tultu kirjastoon? Onko esineitä, joita kirjastossa ei ole lainattavana, mutta niitä sinne toivotaan? Miten ne on otettu vastaan, ja miten asiakkaat ovat kokeneet esineiden hyödyn? Lisäksi tutkimuksella selvitetään sopivaa esineiden lainausaikaa, ja niiden löydettävyyttä kirjaston valikoimista.

Opinnäytetyössäni käytetään kvantitatiivista, eli määrällistä tutkimusmenetelmää. Syy tähän on se, että tutkimukseni kohde ja tarkoitus on saada selville lisätietoa kirjaston esineistön lainaamisesta, sekä lainattavista esineistä. Käytän asiakaskyselyä, joka keskittyy Alajärven kaupunginkirjastoon. Asiakaskysely tehdään Webropol-ohjelman kautta. Näin saadaan oletettavasti parhaat vastaukset tutkimuskyselymyksiini.

3.1 Kyselytutkimus

Kysely, tai survey, on yksi aineistonkeruun keskeisimpiä hankintamuotoja. Se on yksinkertaisuudessaan lomake, jolla tutkitaan kohderyhmään liittyviä tietoja. Yksi esimerkki kyselymuodosta on gallup-tutkimus. Kyselyillä hankittu tieto käydään läpi useimmiten kvantitatiivisesti. Yleensä ottaen, kun mietitään kyselytutkimusta, on hyvä ottaa huomioon, miten vapaasti kohdehenkilöt saavat toimia, ja milloin on tarvetta strukturoiduille aineistonkeruumenetelmälle. (Hirsijärvi, Remes & Sajaavaara 2016, 193--194.)

Kyselytutkimuksen edut ovat monenlaiset. Kyselyillä saadaan aikaiseksi laaja tutkimusaineisto. Tällä menetelmällä voidaan saada paljon erilaisia vastauksia monilta henkilöiltä aikaa säästävällä tavalla, mikä tekee siitä myös tehokkaan hankintamethodin. Huolellisesti suunniteltu lomake voidaan nopeasti analysoida tietokoneella, kun se on pistetty tallennettuun muotoon. Kyselyn käyttäminen tutkimusmenetel-

mänä voi myös antaa melko tarkan arvion aikatauluille ja kustannuksille. Tutkijaan ei tarvitse käyttää liikaa aikaa uusien analyysitapojen laatimisille, sillä kyselytutkimukseen on kehitetty tilastollisia analyysi- ja raportointimuotoja. (Hirsijärvi ym. 2016, 195.)

Kyselyillä on tietenkin myös heikkouksia. Tällä aineiston hankintamuodolla on maine saada aikaan pinnallista aineistoa, ja teoreettisesti vaatimattomia tutkimuksia. Muita haittoja on muun muassa se, ettei ole mahdollista tietää miten vakavasti kohderyhmän henkilöt ovat ottaneet kyselyn, kuinka onnistuneita annetut vastausmahdollisuudet ovat olleet vastaajan näkökulmasta ja kuinka selvillä vastaajat ovat kyseisestä aiheesta. Tämän lisäksi hyvä kyselylomake vie aikaa laatia, ja saattaa vaatia tutkijalta monenlaista taitoa ja tietoa. Vastaamattomien määrä voi myös nousta tietyissä tapauksissa suureksi. (Hirsijärvi ym. 2016, 195.)

Yksi tapa kyselyn toteuttamiseen on posti- ja verkkokysely. Kyselylomakkeen voi lähettää tutkittaville kyselyn mukana on palautuskirjekuori, jossa on postikulut maksettu. He täyttävät lomakkeen, ja lähettävät sen takaisin tutkijalle. Tämä tapa on vaivaton ja nopea, mutta saattaa kärsiä runsaasta katteesta, eli vastaamattomista lomakkeista. Tästä tavasta tulee myös kuluja itse tutkijalle. Tutkittavien henkilöiden osoitteiden hankinta saattaa olla myös vaivalloista, ja jos henkilöstörekisteriä suunnitellaan käyttävän, siihen tarvitaan lupa. (Hirsijärvi ym. 2016, 196.)

Tässä työssä tutkimus tehdään verkkokyselynä. Syy tähän on se, että se on nopea tapa, joka tavoittaa vastaajista osan. Vastausprosentti on vaikea ennakoita tietää, mutta vastaustapana verkkokysely on nopea. Tutkimuksen edetessä mietittiin myös pitkään, millä tavalla kysely viestitään mahdollisille vastaajille.

Kyselyn kysymysten muodostaminen. Kysymyksillä on yleensä ottaen kolme erilaista muotoa. Avoimet kysymykset, monivalintakysymykset sekä asteikkoihin perustuvat kysymykset. Avoimet kysymykset ovat yksinkertaisia. Ne ovat vain annettu kysymys ja tyhjä tila, johon voidaan vapaasti vastata. Monivalintakysymyksessä on tutkija antanut valmiiksi kirjoitettuja vaihtoehtoja, joista tutkittava joko rakensaa tai rengastaa vastauksensa. Näiden jälkeen voi tulla myös avoimen kysymyksen vaihtoehto, jos se nähdään tarpeelliseksi. Asteikkoihin perustuvat kysymyksissä esitetään väittämiä, johon tutkittava antaa yhdestä viiteen asteikolla oman mielipiteensä

väittämään. Näissä on hyvä olla myös kuudes ”en osaa sanoa” vaihtoehto siitä syystä, että saataisiin mahdollisimman tarkkoja vastauksia. (Hirsijärvi ym. 2016, 198--200.) En osaa sanoa -vaihtoehto voi tuoda myös ongelmia tulkinnan kannalta. Vastaaja saattaa olla neutraali aiheesta, eli vastaus on jossain puolessa välissä asteikkoa. Jos vastaajalla ei ole kantaa tutkimusaiheeseen, niin häntä ei pitäisi pakottaa antamaan vastausta, taikka antaa vastata kysymykseen ollenkaan. Tämä ongelma ratkaistaan juuri ”en osaa sanoa” -vaihtoehdolla. (Kananen 2012, 127.)

Tässä tutkimuksessa kysymysvaihtoehdoksi on valittu monivalintakysymykset, koska vastaukset ovat tarkempia ja käsittely tulee olemaan helpompaa. Avoimet kysymykset saattavat tuottaa epätarkkoja ja asiaankuulumattomia vastauksia, joten ne päätettiin jättää suurimmilta osin pois. Lopussa on yksi aihetta kokoava avoin kysymys, jossa pyydetään vastaajaa kertomaan omaa mielipidettään asiasta. En osaa sanoa kohta on myös mukana. Haluttiin varmistaa, että vastaajat, joilla ei ole mielipidettä asiasta voivat sen myös ilmaista.

4 EEPOS-kirjastot

EEPOS-kirjastot ovat Etelä-Pohjanmaan sekä Laihian, Isonkyrön, Vetelin, Perhon ja Kaskisen kuntien yhteinen kirjastoverkosto, joka on toiminut yhteistyössä jo noin vuoden verran, aloittaen toimintansa helmikuussa 2017 (Vetelin kirjasto, [viitattu 21.2.2020]).

Tarkemmin alueet, jotka kuuluvat EEPOS-kirjastoihin, ovat Alajärvi, Alavus, Evijärvi, Ilmajoki, Isojoki, Karijoki, Kauhajoki, Kauhava, Kuortane, Lappajärvi, Lapua, Seinäjoki, Soini, Teuva, Vimpeli, Ähtäri, Isokyrö, Laihia, Veteli, Perho ja Kaskinen (EEPOS, [viitattu 15.2.2020]).

Kuva 1. EEPOS-Kirjastojen kunnat. (EEPOS, [viitattu 25.11.2019]).

EEPOS-Kirjastojen kokoelmapolitiikan mukaan, alueella vuonna 2016 oli 212,979 tuhatta asukasta, joista alle viisitoistavuotiaita oli noin 16,4 %, 15--64-vuotiaita oli

57,6 % ja yli 64-vuotiaita oli 26 %. Suurin näistä alueista on Seinäjoki, ja pienin Kaskinen (Vuorenmaa 2018, 5).

EEPOS-kirjastojen kokoelmassa oli vuonna 2018 yhteensä 2,135,086 miljoonaa teosta (Vuorenmaa 2018, 9). Asiakkaat lainaavat keskimäärin 15 kappaletta teoksia vuodessa. Hankintoja taas oli tehty 94 847 kappaletta. Kokoelmapolitiikassa mainittiin myös esineet. EEPOS-kirjastot hankkivat niitä 600 kappaletta, ja näihin esineisiin kuuluu urheiluvälineet, kannettavat tietokoneet, sykemittarit, kuulokkeet sekä lautapelit. (Vuorenmaa 2018, 10, 16.) Osa kirjaston esineistä, kuten liikuntavälineet ja energiankulutusmittarit, ei olla hankittu kirjaston toimesta. Sen sijaan, kirjastot toimivat niin sanotusti näiden esineiden lainauskanavana.

EEPOS-kirjastojen kokoelmapolitiikka perustuu kuntalaisten hyötyihin ja tarpeisiin. Kokoelmapolitiikan tavoitteina on saada tietää miten kirjastojen kokoelmat voivat hyödyntää koko alueen asiakkaita varta niin, että annetut resurssit on käytetty mahdollisimman hyödyllisesti. Itse hankintaperiaate seuraa asiakaslähtöisyyttä, moniarvoisuutta, laaja-alaisuutta ja tasapuolisuutta, varmistaen hankittavien aineistojen laadun. (Vuorenmaa 2018, 15.) Aineisto valitaan myös niin, että mahdollisimman moni asiakas taustasta välittämättä pystyy nauttimaan ja käyttämään hankittua aineistoa (Vuorenmaa 2018, 15). Esineet taas on joko lahjoitettu kirjastolle, tai hankittu jos kirjastolle on sattunut jäämään ylimääräisiä resursseja (Vuorenmaa 2018, 19).

Hankintaehdotuksia voidaan jättää kirjastoille tiettyjen alueiden kirjastojen sivuilta (Alavus, Lapua, Laihia, Seinäjoki, Kauhava ja Veteli). EEPOS-Finnaan on tulossa jossain vaiheessa yhteinen kirjastojen hankintalomake, johon voi jättää ehdotuksensa. EEPOS hyväksyy myös lahjoituksia, jotka arvostellaan samoilla kriteereillä kuin mitkä muutkin hankinnat. Kuvatallenteita ei hyväksytä, sillä niistä pitäisi maksaa vaadittava esitysoikeus.

Esineisiin, jotka EEPOS tarjoaa asiakkaillensa, kuuluu muun muassa levysoittimia, kirjastokasseja, frisbeegolf-settejä, syke- ja askelmittareita sekä erilaisia keppihevosia. Kuten aikaisemmin oli mainittu, nämä esineet löytyvät ympäri Etelä-Pohjanmaata eri kirjastoista, mutta on mahdollista laittaa näitä esineitä varaukseen kuin mitä tahansa muitakin kirjastoaineistoja.

Taulukkoon 1 on koottu EEPOS-kirjastoalueiden koko esineaineisto. Taulukon numerot on koottu Finna hakukäyttöliittymän avulla rajaten esineisiin ja lajitellen eri kategorioihin. Kattegoria "Harrastus ja Urheilu" sisältää kaikki urheiluvälineet sekä muut esineet, joita käytetään urheilutarkoitukseen, tai liikuntaharrastukseen, kuten jalkapallot ja frisbeegolf varusteet. "Pelit"-kohtaan on lajiteltu kaikki lautapelit ja muut vastaavat viihdetarkoitukseen tarkoitettut esineet, kuten esimerkiksi pelikonsolit. "Oppiminen"-kohdassa on myös lajiteltu pelejä, mutta kyseiset pelit ovat opetukseen tarkoitettuja. Tähän kategoriaan on myös lajiteltu tietynlaiset kortit, joita voidaan käyttää opetukseen (esim, Oppi&llo-sarja). "Laitteet"-kohdassa on kirjastojen tarjoamat energiamittarit, kuulokkeet, tietokoneet ja muut elektroniset laitteet, jotka ovat kirjastossa kotiin lainausta varten. "Varusteet"-osioon on luokiteltu rollaattorit, rattaat ja vastaava aineisto. Kattegoria "Muu"-sisältää esineistöä, jotka eivät sopineet muihin lajiteltuihin aineistoihin, kuten lainattaviin kasseihin, leluihin, vanhusten muistipeleihin, kausikortteihin, ja niin edelleen. Syy miksi vanhusten muistipelejä ei ole laskettu "pelit" tai "oppiminen"-kategorioihin on se, että niiden tarkoitus on jumpata eläkeläisten muistia hauskanpidon tai opettamisen sijasta.

Taulukko 1. Koonti EEPOS-kirjastojen lainattavista esineistä (EEPOS, [viitattu 5.2.2020]).

	Harrastus ja urheilu	Pelit (Korttipelit, lautapelit, pelikonsolit)	Oppiminen (Pelit, kortit)	Laitteet (Soittimet, mittarit, tietokoneet)	Varusteet (Rattaat, rollaattorit, kehikot, jne)	Muu (Kirjastokassit, salkut, vanhusten muistipelit, lelut, jne.)
Ähtäri	0	1	0	0	0	0
Kuortane	0	2	0	0	0	0
Teuva	1	1	0	5	0	0
Isokyrö	4	0	0	2	0	1
Laihia	7	0	0	1	0	0
Kaskinen	2	4	0	0	1	1
Karjajoki	6	0	0	1	0	1
Kauhajoki	1	4	0	3	2	0
Kauhava	2	4	0	1	0	2
Isojoki	0	10	0	1	1	0
Lappajärvi	2	11	1	1	2	0
Alavus	0	14	0	0	0	4
Ilmajoki	17	6	0	6	0	0
Lapua	0	21	0	9	0	2
Perho	0	19	12	1	0	3
Evijärvi	3	33	1	0	3	0
Vimpeli	19	25	0	5	0	3
Soini	36	21	5	3	1	1
Veteli	1	55	15	1	0	13
Alajärvi	25	63	11	4	1	16
Kurikka	49	45	1	10	0	49
Seinäjoki	0	160	12	7	1	24
Yhteensä:	175	499	58	61	12	120

Taulukossa on huomattavaa: Yksi äänikirja väärin luokiteltu Perhossa

1. Kurikan kirjastossa on paljon vain kirjaston sisäisesti lainattavia esineitä. Luvut eivät täsmää Eepoksen sivuilla olevan luvun kanssa.
2. Nämä luvut ovat viikolta 6/2020, joten ne saattavat muuttua tulevaisuudessa.

Taulukosta 1 voidaan huomata, että pelit, tarkalleen sanottuna lautapelit, ovat ylivoimaisesti hankituin esineistö kirjastoissa. Syy tälle on se, että lautapelit ovat olleet jo kauan kirjastoissa hankinnassa. Lautapelejä on hankittu jo kauan ennen kuin kaikenlaisia muita esineitä on edes harkittu hankittavaksi kirjastoihin. Niiden jälkeen tulee urheilu ja harrastusesineistö, ja sitten ”Muu”. Laitteet, oppiminen ja varusteet tulevat jälkimmäisinä siinä järjestyksessä. Lautapelien suuri suosio kirjastoissa saattaa johtua siitä, että lautapelit ovat helppoa hauskanpitoa lapsille, nuorille ja aikuisille iästä riippumatta. Seuraavana ryhmänä tulevat urheilu ja harrastus, johon

kuuluvat esineet kuten jalkapallot, kävelysauvat, lumikengät, frisbeegolf varusteet, ja kaikki muu, mitä voidaan käyttää kategorian nimen mukaiseen toimintaan. Muuosioon kuuluu esineistö, jota ei voida lajitella taulukon muihin kategorioihin. Nämä esineet ovat kirjastokassit, kausikortit, vanhuksien muistipelit, ja muut vastaavat. Laitteisiin on lisätty elektroniset esineet. Näitä ovat kannettavat tietokoneet, askelmittarit, energiamittarit, pelikonsolien ohjaimet, kuulokkeet ja muu elektroninen rekvisiitta. ”Oppiminen”-osion esineet ovat melko lähellä pelejä, mutta niiden tarkoitus on nimen mukaisesti ensisijaisesti opettaminen hauskanpidon sijasta. Tässä kategoriassa oli suurimmaksi osaksi pelejä ja kortteja. Vähiten hankittua esineistöä oli varusteet-kohdassa. Varusteisiin kuuluu rollaattorit, lelut ja rattaat. Yhdessä kirjastossa oli myös tekstilityöhön tarkoitettu kehikko.

Taulukko 2. Esineiden prosentiosuus aineistosta vuodelta 2020 (EEPOS, [viitattu 21.2.2020]).

Kirjasto	Esine kpl.	Kirjasto aineistomäärä	Esineiden prosenttimäärä
Ähtäri	1	52666	0,002 %
Kuortane	2	50583	0,004 %
Teuva	7	77691	0,009 %
Isokyrö	6	54667	0,010 %
Laihia	8	57283	0,013 %
Kaskinen	8	35456	0,022 %
Karjajoki	8	19469	0,041 %
Kauhajoki	12	99096	0,012 %
Kauhava	20	98489	0,020 %
Isojoki	12	31939	0,037 %
Lappajärvi	17	56179	0,030 %
Alavus	18	90233	0,020 %
Ilmajoki	29	71843	0,040 %
Lapua	31	106818	0,029 %
Perho	36	40106	0,089 %
Evijärvi	40	33477	0,119 %
Vimpeli	53	39768	0,133 %
Soini	69	33902	0,203 %

Veteli	93	40108	0,231 %
Alajärvi	121	74516	0,162 %
Kurikka	199	126494	0,157 %
Seinäjoeki	207	210469	0,098 %
Yhteensä	997		

Taulukossa 2 on laskettu esineiden osuus kunkin EEPOS-kirjaston aineistomäärästä. Tilastotiedot on koottu EEPOS-Finna hakukoneella. Taulukosta näkee, että esineet ovat vielä uusi aineistolaji kirjastoissa, jota ei ole vielä hankittu suuria määriä. Suurin määrä esineitä löytyy Seinäjoelta, mutta noin kaksisataa kappaletta ei ole huomattava määrä kahteensataankymmeneentuhanteen verrattuna. Kuten taulukosta 2 voidaan nähdä, on EEPOS-kirjastojen esineiden osuus aineistomäärään verrattuna hyvin pieni. Prosenttimäärät taulukkoon on saatu vertaamalla aineistojen kokonaismäärän esinemäärään. Nämä luvut ovat viikolta 8/2020, joten ne saattavat muuttua tulevaisuudessa.

5 KYSELY JA SEN TOTEUTUS

Kysely toteutettiin Alajärven kaupunginkirjastolle. Alkuperäinen suunnitelma oli tehdä kysymykset paperille, ja jakaa niitä itse kirjastossa. Covid-19-pandemian takia näin ei päästy tekemään. Sen sijaan kysely toteutettiin Webropol-kyselynä kirjaston sosiaalisen median kanavien kautta sitä markkinoiden.

Ensimmäinen kysely laitettiin Alajärven kaupunginkirjaston Facebook-sivulle jakoon 29.4.2020, ja se oli avoimena 21.5.2020 asti. Sen aikana kyselyyn saatiin kuusi toista vastausta. Kysely pistettiin toisen kerran Facebookiin, alkaen 25.5.2020 ja päättyen 1.6.2020. Ajan päätyttyä kyselyyn oli saatu yhteensä kaksikymmentäviisi vastausta.

6 TULOKSET

Kyselyssä oli kysymyksiä yhteensä seitsemäntoista. Kyselyn lopussa kysyttiin vastaajien ikää ja sukupuolta, jotka käsitellään tämän luvun alussa. Siitä eteenpäin käymme kyselyä läpi yksi kerrallaan alusta lähtien. Jotkin kysymykset olivat monivalintakysymyksiä, joten niihin on saatettu vastata useamman kerran. Nämä kysymykset mainitaan, kun ne tulevat eteen.

6.1 Taustatiedot

Kyselyyn vastasi yhteensä kaksikymmentäviisi henkilöä. Suurin osa vastaajista oli 30—39-vuotiaita. Vastaajat olivat kaikki naisia. Käsittelen myös kysymyksen 16 tässä, sillä se liittyy kyselyn taustatietoihin. Kysymys oli monivalintakysymys, jossa tiedusteltiin asiakkailta, miten he hyödyntävät kirjaston palveluja. Vastaajat valitsivat, että he lainaavat aineistoa kotiin. Sen jälkeen suurimmat vastaukset saivat sanomalehtien lukeminen, ja lasten kanssa käynti kirjaston tiloissa. Kolmanneksi suurin vastausmäärä meni opiskeluun, aineiston käyttöön kirjaston tiloissa, ja muulla lailla kirjaston tilojen käyttämiseen.

6.2 Kokemukset esineistä

Ensimmäisessä kysymyksessä vastaajilta tiedusteltiin heidän tietoisuudestaan kirjaston esineiden olemassaolosta kyllä- ja ei-vastauksilla. Kaikki paitsi yksi vastaaja olivat tästä tietoisia. Kysymys 2 oli samankaltainen vastausten jakautuminen. Kaksikymmentä vastaajaa eli 80 % oli lainannut ennen esineitä, ja vain viisi eli 5 % ei ole lainannut niitä.

6.3 Esineiden lainaus

Kyselyn kohdassa 3 Alajärven lainattavat esineet oli jaettu esineryhmiin ja vastaajaa pyydettiin valitsemaan, mitä esineitä näistä he olivat hyödyntäneet. Vastaukset jakoutuivat melko tasaisesti urheilu- ja liikuntavälineiden (13), pelien (11), ja muut

vaihtoehdon (10), välille. Erilaisia laitteita ei ollut lainattu kuin yhden kerran. Vastajista neljä ”muu, mikä?” vaihtoehdon valinnutta oli tarkentanut, etteivät he olleet lainanneet mitään. Tämä johtuu varmasti siitä, ettei vastausvaihtoehdoissa ollut ”en ole lainannut”-vaihtoehtoa.

Kysymys 3 oli avoin kysymys, jossa tiedusteltiin tarkemmin, mitä esineitä he muistivat lainanneensa. Vastajia saatiin kiitettävästi yhdeksältätoista henkilöltä. Vastauksissa korostuivat urheiluvälineet ja erilaiset pelit, mikä tukee kysymyksen kolme vastausjakamaa. Tämä kysymys ei ollut pakollinen.

Taulukko 3. Lainatut esineet

Lautapelit	10
Konsoli- ja PC pelit	2
Gymstick	3
Lumikengät	6
Kirjastokassit	8
Kävelysauvat	3
Muut yksittäiset lainat	4

6.4 Esineiden laina-ajan pituus

Tässä kysymyksessä tiedusteltiin, koettiinko laina-ajat sopiviksi. Alajärven kirjaston laina-aika esineille on kaksi viikkoa. Kolmen vastaajan mielestä laina-aika ei ole sopiva, ja kuusi vastaajaa eivät osanneet sanoa.

6.5 Lainauseräät

Kysymyksessä 5 kysyttiin lainojen määriä. Suurin osa vastaajista (32 %) oli lainannut 3—4-kertaa esineitä, ja 28 % oli lainannut esineitä 1—2-kertaa. Kaksi vastausta saatiin viidestä kuuteen kertaan, sekä yli kahdeksan kertaa kohtiin. Vain yksi oli vastannut seitsemästä kahdeksaan kertaan. Viisi vastaajista ei osannut sanoa.

Taulukko 4. Lainauseräät

	n	Prosentti
1-2	7	28%
3-4	8	32%
5-6	2	8%
7-8	1	4%
Yli 8	2	8%
En osaa sanoa	5	20%

6.6 Kirjaston esineiden määrä

Tässä kysymyksessä haluttiin tietää, onko esineitä tarpeeksi kohdekirjastossa. Vastaukset olivat erittäin tasapuolisia. Kyllä ja ei-vastauksia oli kumpiakin tasan kahdeksan, ja "En osaa sanoa" vastauksia yhdeksän. Prosentuaalisesti siis "kyllä" ja "ei"-vastauksia oli kumpaakin 32 % ja "En osaa sanoa"-vastauksia oli 36 % vastausten määrästä.

6.7 Esineiden lainattavuus.

Tässä käännytään takaisin myöntyvien vastauksien puolelle. Kuudentoista vastaajan mielestä esineet löytyvät helposti kirjaston tiloista, ja viiden mielestä taas ei. Neljä vastaajaa ei osannut sanoa puolin tai toisin.

Taulukko 5. Esineiden löydettävyys

	n	Prosentti
Kyllä	16	64%
Ei	5	20%
En osaa sanoa	4	16%

Vain kolmen vastaajan mielestä esineet löytyvät helposti EEPOS-sivuilta. Viisi vastaajaa on eri mieltä, ja seitsemätoista ei osannut sanoa kuinka helppoa on esineitä löytää verkkosivuilta. "Kyllä" vastaus oli 12 % määräst, "Ei" vastaukset 20 % ja "En osaa sanoa" vastaukset olivat 68 %. EOS-vastausten määrän syynä voi olla, että esineet on nähty kirjaston tiloissa, mutta ei välttämättä osata tai tiedetä miten hakea esineitä nettisivulta käsin.

Taulukko 6. Esineiden löydettävyys verkkosivulta

	n	Prosentti
Kyllä	3	12%
Ei	5	20%
En osaa sanoa	17	68%

6.8 Vaikutukset ja kehittäminen

Vastaukset olivat positiiviset kysymykseen 9. Seitsemän vastaajaa koki esineiden olevan melko paljon hyödyllisiä, eli 28 % vastaajista, ja viisi koki ne hyvin hyödyllisiksi, eli 20 %. Neljän vastaajan mielestä esineet olivat vain jokseenkin hyödyllisiä, ja toisen neljän mielestä hyötyä oli vain vähän. Kummatkin vastaukset, jotka valittiin neljä kertaa, oli 16 % vastauksista. Kahden henkilön mielestä taas esineistä ei ole mitään hyötyä. Nämä vastaukset olivat 8 % vastausten kokonaismäärästä.

Taulukko 7. Esineiden lainauksen hyödyt

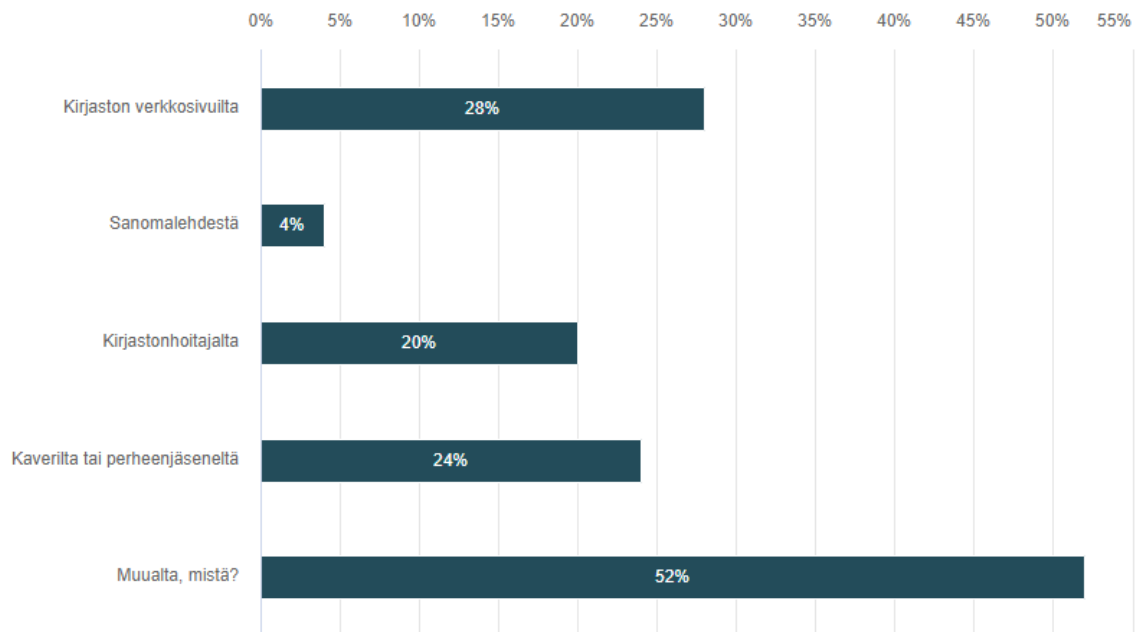
En lainkaan	Vähän	Jokseenkin	Melko paljon	Hyvin paljon	En osaa sanoa	Keskiarvo	Mediaani
8%	16%	16%	28%	20%	12%	3,72	4

Kysymys 10 oli avoin kysymys. Monet vastaukset kuvailevat kuinka ei ole itse tarvinnut ostaa esimerkiksi urheiluvälineitä, että niitä pääsee kokeilemaan ensin, tai jos tietää että ne jäävät lojumaan kodin nurkkaan käyttämättömäksi tulevaisuudessa. Muut kuvailevat kuinka hyödyllisiä kirjastokassit ovat, jos on sattunut unohdamaan oman kantovälineen. Muutama kommentti mainitsee myös, kuinka lautapelit on tuonut mukavaa vaihtelua, ja kuinka niistä saadaan hupia nuoremmille.

Kysymys 11 oli avoin, mutta pakollinen. Ylivoimaisesti toivottiin eniten erilaisia musiikkivälineitä ja urheiluvälineitä aikuisille ja lapsille. Erilaisten soittimien toivominen mainittiin vastauksissa ainakin seitsemän kertaa, kuten myös urheiluvälineitä. Muut vastaukset olivat yksittäisiä, toivoen työkaluja, enemmän kirjastokasseja, retkiluistimia ja mökille tarkoitettuja pelejä. Nystyrätyynyjä sekä painopeittoja/tyynyjä myös pyydettiin, mutta vastaaja myönsi, että ainakin heiltä löytyvät kyseiset esineet, että niitä ei välttämättä tarvitsisi hankkia. Muutama vastaajista kirjoitti olevansa joko tyytyväinen esinelajitelmaan, tai etteivät osanneet sanoa mitä pitäisi hankkia. Eräs vastaaja näytti olevan paljon esineitä vastaan, kirjoittaen: “Ei todellakaan mitään esinelainauksia !!!!!!”

Kysymys 12 oli monivalintakysymys. Monet vastasivat “Muualla, mistä?” kohtaan, ja vastaukset olivat kaikki eri versioita siitä, miten he huomasivat esineet itse kirjastosta. Vain yksi vastaajista sai tietää niistä sanomalehdestä, ja loput saivat tiedon joko kirjastonhoitajalta, kavereilta ja perheeltä tai kirjaston verkkosivuilta.

Vastaajien määrä: 25, valittujen vastausten lukumäärä: 32

Kuvio 1. Mistä tieto lainattavista esineistä on saatu

6.9 Esineiden markkinointi

Kysymys 13 oli avoin. Ylivoimaisesti suurin osa vastaajista halusi, että sosiaalisessa mediassa mainostettaisiin esineistöä, tarkemmin Facebookissa. Instagram mainittiin myös mutta vähemmän kuin Facebook. Yleisesti “some” oli myös vastauksissa mukana. Kirjaston nettisivuille toivottiin myös mainontaa esineistä, kuten myös itse kirjastoon, sekä sanomalehtiin ja ilmaisjakelulehtiin. Vastauksissa myös ehdotettiin, että koulut voisivat mainita asiasta. Kyselyn aikana Alajärvellä oli jonkinlainen kesä-tapahtuma, joka mainittiin vastauksissa. Sen lisäksi “Esson baari” ehdotettiin mainospaikkana. Yhden vastaajan mielestä taas esineitä ei taas pitäisi mainostaa missään.

7 YHTEENVETO JA POHDINTA

Tämän työn tavoitteena oli saada selville, miten ihmiset suhtautuvat kirjaston esinevalikoimiin. Ovatko ne positiivisesti otettu vastaan, halutaanko niitä lisää kirjastoon, ja miten ne ovat vaikuttaneet kirjaston käyttäjiin. Tämä opinnäytetyö eteni ensin teorian tarkastelulla, ja sen jälkeen tehtiin itse tutkimus Alajärven kirjastoon. Kaikkea tätä tutkimuksen tekoa vaikeutti kirjoituksen aikana tapahtunut koronavirus-pandemia. Alkuperäinen suunnitelma oli viedä kysymyslomakkeet paperimuodossa kirjastoon.

Vastauksia saatiin yhteensä kaksikymmentäviisi. Näiden pohjalta voidaan todeta, että asiakkaiden suhtautuminen Alajärven kirjastoesinevalikoimaan oli positiivinen. Tutkimuksessa nousi esiin muun muassa vähävaraisten perheiden tyytyväisyys esineiden lainaamiseen. Lisäksi esineiden lainaaminen mahdollisti erilaisten lautapeleiden kokeilemisen. Soittimet ja urheiluvälineet olivat suosituimmat toiveet lainattaviksi esineiksi Alajärven kirjastolle. Lisäksi yksittäisinä toiveina mainittiin muun muassa ompelukone ja porakone.

Tässä työssä yhtenä haasteena oli löytää lähdekirjallisuutta esinelainauksista kirjastoissa. Lähteeksi löydettiin ulkolaisten kirjastojen verkkosivuja ja artikkeleita aiheesta. Paljon tilastotietoa löytyi kirjastot.fi-verkkosivulta sekä EEPOS-Finnasta. Tässä alue rajattiin EEPOS-kirjastoihin, sillä se valittiin tutkimusalueeksi. Taulukointi sekä analyysi oli omaa työtäni. Olisi ollut hyvä saada tutkimukselliseen osioon enemmän vastauksia kirjaston käyttäjiltä, mutta tutkimuksen tässä vaiheessa suljettiin pandemian takia. Kuitenkin kyselyä pystyttiin jakamaan kirjaston sosiaalisen median kautta. Oletuksena on ollut, että enemmän vastauksia oltaisiin, ehkä saatu paperilomaketta käytettäessä itse kirjaston tiloissa asiakkaiden lainatessa aineistoa.

Tutkimus lähti mielenkiinnosta kirjaston esinelainauksia kohtaan. Vaikka muutama yksittäinen vastaus oli negatiivinen, yleinen kuva kirjaston lainattavista esineistä on, että ne ovat tervetulleita kirjaston aineistokokoelmiin. Vaikka vastausten määrä jäi vähäiseksi, antaa se silti kuvan esineiden tarpeellisuudesta aineistona. Olisi ollut mielenkiintoista tarkentaa kyselyä eri ikäryhmiin, esimerkiksi eläkeläisille tai lapsille.

LÄHTEET

- Aluehallintovirasto. 9.4.2019. Kirjastojen tilastot 2018 on julkaistu. [Verkkosivu]. Aluehallintoviraston tiedotteet. [Viitattu 4.9.2019]. Saatavana: <http://www.avi.fi/web/avi/-/kirjastojen-tilastot-2018-on-julkaistu>
- EEPOS. Ei päiväystä. EEPOS-kirjastojen kunnat. [Kuva]. EEPOS. [Viitattu 25.11.2019]. Saatavana: <https://eepos.finna.fi/Content/about>
- EEPOS. Ei päiväystä. Esineet. [Verkkosivu]. EEPOS. [Viitattu 5.2.2020]. Saatavana: <https://eepos.finna.fi/Search/Results?hiddenFilters%5B%5D=-building%3A1%2FNLF%2Farto%2F&sort=relevance&bool0%5B%5D=AND&lookfor0%5B%5D=&type0%5B%5D=AllFields&lookfor0%5B%5D=&type0%5B%5D=AllFields&join=AND&filter%5B%5D=%7Eformat%3A%220%2FPhysicalObject%2F%22&limit=100>
- EEPOS. Ei päiväystä. Esineiden osuus teoksista. [Verkkosivu]. EEPOS. [Viitattu 21.2.2020]. Saatavana: <https://eepos.finna.fi/Search/Results?hiddenFilters%5B%5D=-building%3A1%2FNLF%2Farto%2F&sort=relevance&bool0%5B%5D=AND&lookfor0%5B%5D=&type0%5B%5D=AllFields&lookfor0%5B%5D=&type0%5B%5D=AllFields&join=AND&limit=100>
- EEPOS. Ei päiväystä. Tietoa meistä. [Verkkosivu]. EEPOS-kirjastot. [Viitattu 15.2.2020]. Saatavana: <https://eepos.finna.fi/Content/about>
- Glas, A. 12 things you can get at libraries (other than books). [Verkkoartikkeli]. Syracuse University iSchool. 23.1.2013 [Viitattu 3.9.2019] Saatavana: <https://ischool.syr.edu/infospace/2013/01/23/12-things-you-can-get-at-libraries-other-than-books/>
- Helmet. Ei päiväystä. Lainattavat esineet. [Verkkosivu]. Helmet-kirjastoverkko. [Viitattu 12.2.2020]. Saatavana: https://www.helmet.fi/fi-FI/Kirjastot_ ja_palvelut/Lainattavat_esineet
- Hirsijärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2016. Tutki ja kirjoita. 21. Painos. Helsinki: Tammi.
- Kananen, J. 2012. Kehittämistutkimus opinnäytetyönä. Kehittämistutkimuksen kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Kirjastot.fi. 2018. Mitähän kaikkea nykyisin kirjastoista saa lainata? [Verkkosivu]. Kysy kirjastonhoitajalta-palvelu 8.3.2018. [Viitattu 3.9.2019]. Saatavana: <https://www.kirjastot.fi/kysy/mitahan-kaikkea-nykyisin-kirjastoista-saa>

- Lappeenrannan kaupunginkirjasto. Ei päiväystä. Lainattavat esineet. [Verkkosivu]. Lappeenrannan kaupunki. [Viitattu 12.2.2020]. Saatavana: <https://www.lappeenranta.fi/fi/Palvelut/Kulttuuri-ja-liikunta/Kirjasto/Palvelut-A-O/Lainattavat-esineet>
- Lukki. Ei päiväystä. Lainattavat laitteet, koneet ja esineet. [Verkkosivu]. Lukki-kirjastoverkko. [Viitattu 12.2.2020]. Saatavana: <https://lukki.finna.fi/List/583598?sort=author&limit=50&filter%5B0%5D=lists%3A%22583598%22&lng=fi>
- Manninen, J. 22.9.2016, 09:56. Kirjastoista voi Pirkanmaalla lainata paljon muuta kuin kirjoja ja lehtiä – esimerkiksi ukulelen. [Verkkoartikkeli] Aamulehti. Saatavana: <https://www.aamulehti.fi/kotimaa/kirjastoista-voi-pirkanmaalla-lainata-paljon-muutakin-kuin-kirjoja-ja-lehtia-esimerkiksi-ukulelen-23938876>
- Mikkelin seutukirjasto. Ei päiväystä. Lainattavat esineet. [Verkkosivu]. Mikkelin seutukirjasto. [Viitattu 12.2.2020]. Saatavana: <http://kirjasto.mikkeli.fi/lainattavat-esineet/>
- OKM. Ei päiväystä. Kirjastoverkko. [Verkkosivu]. Optus ja kulttuuriministeriö. [Viitattu 4.9.2019] Saatavana: <https://minedu.fi/kirjastoverkko>
- Suomen yleisten kirjastojen tilastot 2018. [Verkkosivu]. Kirjastot.fi-palvelu. [Viitattu 19.11.2019] Saatavana: <https://tilastot.kirjastot.fi/?orgs=2%2C536%2C630%2C634%2C654&years=2018&stats=1%2C33%2C100%2C101%2C104%2C107%2C108%2C109%2C110%2C111%2C112%2C115%2C183#results>
- Vanamo. Ei päiväystä. Hakutulokset. [Verkkosivu]. Vanamo-kirjastot. [Viitattu 12.2.2020]. Saatavana: <https://www.vanamokirjastot.fi/search?query=&MediaId=24e2b308eaf647f1807fa8190014883c&fAuthor=&fLang=&fLang=&fYear=&fYearMin=&fYearMax=&fGenre=&fType=&fTarget=&fLibId=>
- Vetelin kirjasto. Ei päiväystä. EEPOS-kirjastokimppa syntyi. [Verkkosivu]. Vetelin kirjasto. [Viitattu 21.2.2020]. Saatavana: <http://www.vetelinkirjasto.fi/eepos-kirjastokimppa-syntyi/>
- Vuorenmaa, N. 2018. EEPOS-kirjastojen kokoelmapolitiikka. [Verkkodokumentti]. Dokumentin päiväys 25.4.2018. [Viitattu 19.11.2019]. Saatavana: https://teuva.fi/images/vapaa-aika-ja-kulttuuri/kirjasto/Eepoksen%20kokoelmapolitiikka_huhtikuu_2018.pdf

LIITTEET

Liite 1. Kyselylomake

Alajärven kirjaston esineistökyseily

Tämä kysely liittyy SeAMK opinnäytetyöhön, jonka aiheena on selvittää asiakkaiden näkemyksiä kirjaston lainattavasta esinekokoelmasta ja kerätä mahdollisia kehittämissideoita. Tässä kyselyssä lainattavilla esineillä tarkoitetaan kirjastosta ulos lainattavia esineitä, kuten lautapelejä ja urheiluvälineitä eli muuta kuin perinteistä lainattavaa kirjastomateriaalia (kirjat, elokuvat tai musiikki).

Kyselyyn voi vastata täysin anonymisti. Vastaamiseen menee aikaa noin 5-10min. Kysely on osa Seinäjoen ammattikorkeakoulun opiskelijan Niko Niittyä opinnäytetyötä (niko.niitty@seamk.fi). Vastaa mielelläni kyselyyn liittyviin lisäkysymyksiin, jos niitä ilmenee.

1. Tiesittekö, että kirjastosta voi lainata esineitä? *

- Kyllä
 En

2. Oletko koskaan lainannut kirjaston esineitä? *

- Kyllä
 En

3. Mitä esineitä olette lainanneet? *

- Urheiluvälineitä (hulavanteet, kahvakuulat, lumikengät)
 Pelejä (Lautapelit)
 Laitteita (Askelmittarit, sykemittarit)
 Varusteita (kirjastokassit, vanhusten muistipelit, lelut)
 Muu, mitä?

4. Ovatko esineiden laina-ajat mielestänne sopivat? *

- Kyllä
 Ei
 En osaa sanoa

5. Montako kertaa olette lainanneet esineitä? *

- 1-2
- 3-4
- 5-6
- 7-8
- Yli 8
- En osaa sanoa

6. Onko esineitä mielestäsi tarpeeksi kirjaston kokoelmissa? *

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

7. Ovatko kirjaston esineet helposti löydettävissä kirjaston tiloista? *

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

8. Ovatko kirjaston esineet helposti löydettävissä EEPOS-kirjastojen nettisivuilta? *

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

9. Oletko hyötynyt kirjaston esineiden lainaamisesta? *

En lainkaan	Vähän	Jokseenkin	Melko paljon	Hyvin paljon	En osaa sanoa
☐	☐	☐	☐	☐	☐

10. Millaista hyötyä kirjaston esinelainoista on ollut sinulle?

11. Onko teillä toivomuksia kirjaston esinehankintoihin? Minkälaista esineistöä haluaisitte nähdä kirjastossa? Esim, jalkapalloja, kävelykeppejä, instrumentteja, harrastusvälineitä, jne. *

12. Mistä sait tietää kirjaston lainattavista esineistä? *

- Kirjaston verkkosivuilta
- Sanomalehdestä
- Kirjastonhoitajalta
- Kaverilta tai perheenjäseneltä
- Muualta, mistä?

13. Missä kirjaston kannattaisi mielestänne markkinoida esineitä? *

14. Ikä? *

- 14-18
- 18-20
- 21-27

-
- 28-35
 - 36-43
 - 44-50
 - 51-56
 - 57-62
 - 63-69
 - Yli 70

15. Sukupuoli?

- Mies
- Nainen
- Muu
- En halua vastata

16. Miten yleensä hyödynnät kirjaston palveluja? Voitte valita useamman vastauksen. *

- Luen/kuuntelen aineistoja kirjaston tiloissa
- Luen sanomalehtiä
- Lainaan aineistoja kotiini
- Käytän kirjastoa opiskeluun ja työntekoon
- Luen sanomalehtiä
- Tapaan kavereita/perhettä
- Käyn kirjastossa yhdessä lasten kanssa
- Käytän kirjaston tiloja muulla tavalla
- Muu, mikä?